gemeente Barneveld

Bomenbeleidsplan Barneveld 2026 (samenvatting)

In het kort

De gemeente Barneveld wil haar bomenbestand beter beschermen, versterken en vergroten. Dat doen we samen met inwoners, ondernemers en organisaties. Zo blijft de gemeente Barneveld ook in de toekomst groen, gezond en prettig om in te wonen en werken.

Leestijd: ongeveer 6 minuten

1. Waarom bomenbeleid belangrijk is

Bomen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de gemeente Barneveld. Ze geven schaduw, zorgen voor verkoeling op warme dagen en maken straten en dorpen aantrekkelijker. Ook helpen bomen bij biodiversiteit: vogels, insecten en andere dieren vinden er voedsel en schuilplekken.

De gemeente groeit. Er komen woningen bij en er is veel vraag naar ruimte voor verkeer, parkeren, kabels, leidingen en andere voorzieningen. Tegelijk verandert het klimaat. Daardoor krijgen we vaker te maken met hitte, droogte en hevige regen. Bomen helpen om onze dorpen en het buitengebied hier beter tegen te beschermen.

Belangrijk uitgangspunt

De gemeente kijkt niet alleen naar het aantal bomen. We kijken vooral naar gezonde, grote boomkronen. Juist grote en oude bomen leveren de meeste schaduw, verkoeling en natuurwaarde.

2. Wat de gemeente gaat doen

De kern van het bomenbeleid is:

Samen behouden, versterken en vergroten voor een waardevol bomenbestand!

1. Behouden Bestaande bomen krijgen meer aandacht en bescherming. Uitgangspunt is: behouden, tenzij er een goede reden is om een boom te kappen.	**2. Versterken** Het bomenbestand wordt sterker door betere groeiplaatsen, meer afwisseling in soorten en geleidelijke vervanging van bomen die weinig toekomst hebben.
3. Vergroten Er komen gericht nieuwe bomen bij. De nadruk ligt op plekken waar weinig bomen staan, weinig schaduw of weinig groen dichtbij is.	**4. Samenwerken** De gemeente kan dit niet alleen. Ook bewoners, bedrijven, scholen en organisaties zijn belangrijk voor een groenere gemeente Barneveld. Samen kunnen we meer groen realiseren op tuinen, erven en bedrijventerreinen.

3. De drie belangrijkste keuzes

Bomen behouden
Bomen krijgen eerder een plek aan het begin van plannen. Bij nieuwbouw, reconstructies en werkzaamheden wordt eerder bekeken hoe bestaande bomen kunnen blijven staan en hoe nieuwe bomen goed kunnen groeien.

Bomen beschermen
Het kappen van bomen wordt zorgvuldiger afgewogen. De gemeente werkt met duidelijke criteria voor kapvergunningen. Als kap nodig is, wordt passende compensatie de standaard.

Bomen vergroten
Nieuwe bomen moeten goed kunnen groeien. Een boom heeft boven en onder de grond ruimte nodig. Nieuwe groeiplaatsen worden daarom zo ingericht dat bomen lang gezond kunnen blijven, met als doel minimaal 50 jaar actieve groei.

4. Waar gaat extra aandacht naartoe?

Uit analyse blijkt dat gemeente Barneveld op sommige punten al goed scoort. Veel woningen kijken uit op bomen. Tegelijk zijn er ook aandachtspunten:

- Veel wijken hebben nog onvoldoende boomkroonbedekking. Daardoor blijft hitte op warme dagen langer hangen.
- Niet overal is een groter groen gebied binnen 300 meter bereikbaar.
- Industrieterreinen en nieuwere woonwijken hebben vaak minder bomen en minder schaduw.
- Het gemeentelijke bomenbestand is nog niet gevarieerd genoeg. Een groot deel bestaat uit een beperkt aantal boomsoorten.
- Veel gemeentelijke bomen zijn relatief jong. Daarom is het belangrijk dat deze bomen oud kunnen worden.

De 3+30+300-regel

De gemeente gebruikt de 3+30+300-regel als richting. Dat betekent: 3 bomen zichtbaar vanuit iedere woning, 30% boomkroonbedekking per buurt als lange termijn ambitie en een goed groen gebied binnen 300 meter.

5. Wat merken inwoners hiervan?

Onderwerp	Wat betekent dit?
Bij kap of herplant	Er komen duidelijkere regels voor de afweging van kapvergunningen. De grens voor wanneer een vergunning nodig is, verandert niet. Waar een boom toch weg moet, wordt herplant of andere compensatie belangrijker.
In de straat of wijk	Bij herinrichting, onderhoud en nieuwe plannen wordt beter gekeken naar behoud van bomen en naar ruimte voor nieuwe bomen.
Bij hitte en droogte	De gemeente plant gericht nieuwe bomen en werkt aan koelteplekken en groene verbindingen. Dit gebeurt vooral waar de behoefte het grootst is.
In tuinen en op particuliere grond	Inwoners, ondernemers en organisaties worden gestimuleerd om zelf ook te vergroenen. Denk aan informatie, advies, projecten en waar mogelijk subsidies.
Bij overlast of veiligheid	De gemeente blijft bomen controleren en onderhouden. Onveilige situaties worden aangepakt. Tegelijk hoort enige schaduw, bladval of wortelgroei soms bij een groene omgeving.

6. Wat zijn de doelen voor de komende jaren?

De gemeenteraad heeft gekozen voor de strategie ‘Doelgerichte Groei’. Dat is een middenweg: ambitieus genoeg om echt verschil te maken, maar ook uitvoerbaar met de beschikbare middelen.

- Jaarlijks ongeveer 500 bomen strategisch aanplanten.
- Jaarlijks ongeveer 175 bomen met slechte kwaliteit of lage toekomstverwachting vervangen vanuit beheer.
- Toewerken naar 30% boomkroonbedekking als lange termijn ambitie voor 2075.
- Nieuwe groeiplaatsen zo maken dat bomen minimaal 50 jaar kunnen groeien.
- Meer afwisseling in boomsoorten volgens de 10-20-30-regel.
- 10% meer landschapselementen (hagen, houtwallen etc.) richting 2045.
- Voortgang meten met duidelijke indicatoren, zodat de gemeente kan bijsturen als dat nodig is.

7. Wat vraagt dit van inwoners en organisaties?

Bomenbeleid werkt alleen als de gemeente en de samenleving samen optrekken. Een groot deel van de grond in de gemeente Barneveld is niet van de gemeente. Daarom zijn particuliere tuinen, schoolpleinen, bedrijventerreinen, erven en gronden van organisaties belangrijk.

- Wie ruimte heeft, kan helpen door bomen te planten of bestaande bomen te behouden.
- Bij plannen op eigen terrein is het verstandig vroeg te kijken naar bomen, wortels en ruimte voor groei.
- Ondernemers en organisaties kunnen bijdragen door terreinen groener en koeler te maken.
- Scholen en maatschappelijke organisaties kunnen meedoen aan educatie, boomplantacties en groene projecten.

8. Hoe volgt de gemeente de voortgang?

De gemeente gaat de voortgang meten. Daarbij wordt onder andere gekeken naar kap en herplant, de conditie van bomen, boomkroonbedekking, soortendiversiteit, nieuwe groene verbindingen en samenwerkingsprojecten. Zo wordt zichtbaar wat goed gaat en waar bijsturing nodig is.

Kort samengevat

Gemeente Barneveld kiest voor een toekomst met meer gezonde, sterke en goed beschermde bomen. Dat is nodig voor verkoeling, natuur, gezondheid en een aantrekkelijke leefomgeving. De gemeente doet dit stap voor stap en samen met inwoners, ondernemers en organisaties.